

Pare / Mozart / Fill

(Dramatúrgia de Sergi Belbel a partir d'una proposta de Joan Pera)

Silenci.

Apareix Mozart, vestit de negre, davant els espectadors.

MOZART: Acabo de saber que esteu malalt, pare.

Sona el Requiem (K.626).

Mozart mira cap al fons de la platea.

*Vestit també de negre, apareix Leopold pel passadís central del pati de butaques.
Camina a poc a poc cap a l'escenari mentre Mozart parla damunt la música.*

MOZART: No cal que us digui amb quin fervorós desig espero notícies vostres que em consolín. I tant de bo sigui així, tot i que sempre imagino el pitjor en qualsevol circumstància. Com que la mort és l'autèntic objectiu final de les nostres vides, fa temps que m'hi he avingut, amb aquesta autèntica i bona amiga dels éssers humans; per això la seva imatge no tan sols ha deixat de ser terrorífica per a mi, sinó que ha esdevingut fins i tot apaivagant i consoladora. Agraeixo a Déu que m'hagi concedit l'ocasió d'aprendre a valorar-la -ja m'enteneu- com a peça fonamental de la nostra felicitat. No me'n vaig mai a dormir a la nit sense pensar que, potser, tot i ser encara jove, al matí següent puc haver deixat d'existir. I tanmateix ningú no pot dir que sóc una persona trista o de conversa feixuga. Dono gràcies a Déu cada dia per aquesta joia i la desitjo a tothom de tot cor... Desitjo, mentre escric aquestes ratlles, que us poseu bo. I si, contra tot pronòstic, no és així, us prego que no m'ho amagueu, que em digueu o feu que em diguin la veritat, per poder abraçar-vos el més aviat possible. Us ho demano per tot allò que ens és sagrat.

Leopold ja ha arribat gairebé a l'escenari. Mira Mozart des de baix i li allarga els braços. Pare i fill es miren.

LEOPOLD: El miracle de Déu ha nascut a Salzburg.

MOZART: Tot just després de Déu, el meu pare.

Durant uns moments, Mozart des de l'escenari i Leopold a la platea es miren sense dir-se res, amb els ulls ben oberts, emocionats.

LEOPOLD: El miracle de Déu ets tu, fill meu.

Leopold comença a pujar a l'escenari. Mozart el segueix amb la mirada.

MOZART: Espero rebre ben aviat una carta vostra tranquil·litzadora i amb aquesta agradable esperança el beso, com ho fan també la meva esposa i el meu fill Carl, mil vegades les mans. El vostre fill obedientíssim, Wolfgang Amadeus Mozart.

Leopold ja és a l'escenari. Tots dos s'agafen de les mans. Es miren una estona sense dir-se res, amb la música.

Leopold deixa anar Mozart. Mira endavant, cap a la platea, somrient, emocionat, com si busqués els espectadors del futur.

LEOPOLD: Mentre moro, només recordo les paraules que Joseph Haydn em va dir: "davant Déu, i com a home honest que sóc, us dic que el vostre fill és el compositor més gran que he conegut mai, personalment i també de nom."

Leopold es gira i mira Mozart. Li acarona la galta. La música acaba. Silenci.

LEOPOLD: Ets un miracle de Déu, que va permetre que naixessis a Salzburg.

MOZART: Vós no morireu mai, pare. Em vau donar la vida i jo us la tornaré, eterna.

Música. Molt alegre: Simfonia de les joguines, de Leopold Mozart. Canvi sobtat.

Mozart fill és ara un nen petit que juga entremaliadament. Es llença a terra, de genolls i de quatre grapes. Corre amunt i avall entre els músics de l'orquestra i toca instruments infantils: xiulets, matraques, etcètera. Canta mentre sonen els instruments, els imita amb la boca, riu, s'emociona. Leopold se'l mira.

MOZART (nen): La simfonia de les joguines, pare! Cu-cut- cu-cut, cu-cut.... Pam-pam-pam, pam pam...

Leopold mou el cap. S'acosta a un petit escriptori i escriu una carta. Mentrestant, Mozart encara juga entre els músics que van tocant. Fa crits, gestos obscens, etcètera. Es diverteix moltíssim.

LEOPOLD: Estimat amic, el nostre petit Wolfgang és un miracle de la natura en tot el que respecta a la música, però per la resta de coses, és un nen entremaliat, massa i tot. Potser així compensa l'excés de talent que Déu li atorga, fent que li agradin els jocs vulgars i les bromes de mal gust. Sempre està disposat a fer disbarats, obscenitats, disbauxes. S'estima més passar-se les hores fent grolleries i lliurant-se a tota mena d'ordinarieses que no pas menjant, bevent o dormint. La seva cal·ligrafia és imperfecta, escriu de manera esbiaixada, se salta lletres i paraules i fins arriba a escriure bajanades, sense cap mena d'ordre lògic. A vegades penso si en comptes de tenir un fill, no tinc un bufó.

En sentir aquestes últimes paraules, Mozart fa un crit i va corrents cap al seu pare.

MOZART: No!!! (*La música s'atura en sec.*) Jo no sóc un bufó!! Jo vull ser músic!!! Jo ja no vull joguines! Vull instruments de veritat! Ensenyeu-me la música, pare! Ensenyeu-m'ho tot! Jo no vull ser un bufó!! Jo només vull ser com vós!!! Només com vós!!!

Pare i fill es miren. El pare agafa el fill de la mà i el du on són els músics. El pare assenyala un violí. Mozart el mira. El violinista toca una frase, com dictada

(composta) per Leopold. Després convida Mozart a fer el mateix. Mozart "dicta" una frase musical al violinista, que toca de manera desafortunada. Leopoldriu. Indiscutiblement, la frase del seu fill és més rica i complexa. El violinista toca una altra frase. Mozartriu, li agrada el violí però no sembla del tot convençut. Després el pare el porta on és el trompetista. Aquest també toca. Fa alguna nota desafinada i Mozart protesta, crida i es tapa les orelles. Fan el mateix amb algun altre instrument. Finalment, arriben al teclat. Mozart hi toca alguna frase. Somriu. Leopold el corregeix i l'hi fa repetir. Mozart torna a la frase amb perfecta execució. Leopold aprova amb el cap.

La música del piano continua sonant. Mozart va cap a l'escriptori del pare, agafa paper i comença a escriure-hi desafortunadament. Es taca amb la tinta, és maldestre. Leopold se li acosta i mira el que fa.

LEOPOLD: Què hi escrivs? Què són aquests gargots? Escrivs una carta?

MOZART: Una carta, jo? Per a qui voleu que escrigui una carta? És un minuet. I l'he fet per a vós, pare!

LEOPOLD: Per a mi?

Leopold agafa el paper i el mira, amb admiració.

Sona l'Andante en Do M per a teclat (K1a.) o l'Allegro en Do M per a teclat (K. 1b.) o altres peces d'infantesa.

MOZART: Us agrada, pare?

Leopold ho troba molt bo i va a dir-li-ho al fill però es repensa. Decideix dissimular per no alimentar massa aviat l'ego del seu fill.

LEOPOLD: Hi ha uns petits defectes que caldria corregir.

MOZART (*enfadat*): Defectes?! On?!

Mentre sona la música, Leopold agafa la partitura i fa veure a Mozart petites errades o coses millorables. Mozart protesta però acaba fent-hi correccions.

MOZART: Així us agrada més?

LEOPOLD: A tu no?

MOZART: Si a vós us agrada així, a mi també.

LEOPOLD (*cedint, finalment*): Està molt bé, fill meu.

Mozart reacciona aplaudint, saltant, fent petons al seu pare i abraçant-lo.

MOZART: Us estimo tant, pare meu, que vull tancar-vos dins d'una gàbia de vidre per tenir-vos sempre amb mi i venerar-vos.

LEOPOLD: Molt bé, molt bé, però abans que passi això, continuem estudiant, d'acord?

Mozart assenteix, fa un petó al nas del seu pare, que somriu, i se n'aparta. Es posa a escriure música. Leopold ho supervisa.

Sentim alguna altra peça de joventut: Allegro en Do per a teclat. (K.9a)

Leopold fa algunes rectificacions a la partitura que Mozart acaba acceptant. Després, el petit Mozart continua component, de manera frenètica. Leopold se n'aparta, admirant per la capacitat del seu fill d'escriure música gairebé compulsivament. Mozart s'ho passa bé, riu, mou el cap, les mans, mentre compon.

Leopold se n'aparta, sense deixar de mirar-lo. Va al seu escriptori, s'asseu i escriu una carta. Mozart agafa una petita maleta i mira extasiat davant seu, com si viatgés a llocs que no coneix.

LEOPOLD: Estimat amic, Déu m'ha concedit una gràcia que no sé si mereixo. Hem començat a viatjar. Ara som a Viena. Ahir, a l'Òpera, l'Arxiduc Leopold parlava, amb absoluta admiració, d'un nen de sis anys que aquests dies és a Viena i que toca el piano com els àngels. Es referia al meu fill.

Mozart somriu, mira davant seu un Arxiduc imaginari i fa una reverència. Sona la Simfonia n°1 (K.16).

LEOPOLD: Estimada esposa meva, el que el petit Wolfgang Amadeus sabia en sortir de Salzburg no és res comparat amb el que sap ara, als seus 8 anys. El dia 18 va fer un concert per presentar la seva primera simfonia. Va ser un gran èxit. L'Emperador va quedar impressionat. Farem concerts per tot arreu, i no només pel nostre país. A Munic, el retrat que vaig encarregar del nostre fill es ven a quinze kreutzers cada un. Ens els treuen de les mans. Això, sí, el petit Mozart continua sent molt entremaliat.

Mentre sona la música, veiem com Leopold diu alguna cosa a Mozart i aquest fa que no amb el cap. Leopold castiga severament Mozart, amb molta violència, en contrast amb la música que sona. Mozart s'hi torna amb burles al pare i comença a córrer, escapant-se'n. Leopold persegueix el seu fill, tot escridassant-lo. L'atrapa. L'apallissa amb una fúria i una força descomunals. La música fa un contrapunt estrambòtic i gairebé cruel amb tota aquesta escena.

Finalment, Leopold es calma. Va a l'escriptori. Mozart es compon la roba i ara, en lloc d'agafar una maleta petita, n'agafa dues més, més grans.

LEOPOLD: A França, el petit Wolfgang va seure al costat de la reina a la taula reial. A Londres també. A Holanda. Mitja Europa es rendeix al seu talent. (*Mira Mozart.*)
Escriu una carta a la mare, Wolfgang.

MOZART: Madame mamà. Tinc ganes de veure la meva germana Nanerl i fer-li petons als pits. I a la meva cosina digueu-li que m'agradaria llepar-li el cul fins deixar-l'hi tot ben net.

Leopold torna a castigar severament Mozart. Després de castigar-lo, agafa paper, ploma, asseu el nen a l'escriptori i, amb gestos autoritaris, l'obliga a escriure partitures.

LEOPOLD: Prou! I ara deixa de fer ximpleries i compon!

MOZART: Madame mamà estimada, no puc escriure gaire perquè els dits em fan mal d'escriure tants recitatius...

Mozart passa unes partitures que acaba de fer de qualsevol manera al pare. Leopold les mira, les mostra a Mozart i després i les estripa.

LEOPOLD: No estan bé! Mira! Què és aquesta harmonia?! No, no i no! A Viena no ens podem pas presentar amb qualsevol cosa! Repeteix-les!!

MOZART: I per què hem d'anar a Viena?! Jo ja estic bé a casa, amb la mare i la Nannerl!

LEOPOLD: Compon!! Allà tens el llibret!!

Mozart torna al seu escriptori, de mala gana, agafa un llibret, el consulta i torna a escriure partitures. Mentrestant, Leopold mira davant seu, als espectadors. Parla com referint-se a algú que no veiem.

LEOPOLD: M'han fet saber que tots els pianistes i compositors de Viena s'oposen al nostre progrés. La màxima aspiració d'aquesta genteta és evitar de veure'ns per comprovar la ciència del petit Mozart. Diuen: "¿hem de veure un noi de dotze anys dirigint la seva pròpia òpera?" Doncs sí, sí! No ens deixeu arribar a Viena però la seva òpera es veurà a Salzburg, i així rebenteu tots d'enveja!

Mozart comença a dirigir l'orquestra, des del teclat. Sona l'obertura de La Finta Semplice (K.51) o la Simfonia n°7 (K.45) Leopold baixa a platea, enfurismat, tot buscant la complicitat dels espectadors. Es va encenent cada vegada més. El petit Mozart està pendent d'ell, amb certa tensió, al mateix temps que dirigeix l'orquestra.

LEOPOLD: Envejosos! Covards! Ineptes sense cap mena de talent! Trinxeraires! Heu fet mans i mànigues per a impedir que aquesta obra s'estrenés, fins i tot heu influït

en els cantants, que es negaven a interpretar-la. L'orquestra es rebel·lava perquè deia que un noi no seria capaç de dirigir-la! No? Mireu-lo bé! Ell no és *un noi*, ell és un geni! No ho sentiu? No sou mereixedors del seu art! Fins algú de vosaltres ha gosat dir que això ho havia compost jo i no ell! Ens tracteu de mentiders, a nosaltres, que només som persones honrades que per honor al Príncep i a la pàtria anunciem a tot el món el miracle que Déu va fer néixer a Salzburg! (*Algú de l'orquestra esclata a riallades. Leopold puja a l'escenari i s'hi dirigeix, furibund.*) Qui se'n burla!?

MOZART (*sense deixar de dirigir*): Pare, no els feu cas...

LEOPOLD: Salzburg serà recordat en el futur tan sols per ser la ciutat on va néixer el gran Wolfgang Amadeus Mozart! I Viena per la ciutat que no el va acollir quan tocava! (*Més rialles.*) Prou! Prou! Maleïts!

Els músics s'hi tornen. L'insulten, el menyspreen.

MÚSICS (*desordenadament*): Calli, impertinent! Prepotent! Es creu que és el pare de Déu i el seu fill és un dimoni! Cregut! Si és vostè qui ho fa tot! El seu fill tan sols és un titella! I vostè el gran titellaire! Vol fer negoci a costa d'un nen! Això ni és un pare ni res! És un frustrat que vol triomfar a costa de castigar un nen innocent! Un repel·lent! (*Etc.*)

Leopold té un cobriment i es mareja. Mozart deixa de tocar i de dirigir, va cap a ell i l'agafa.

MOZART: Pare, no esteu bé?

LEOPOLD (*sobreposant-se de seguida, orgullós*): Deixa'm! (*Pausa tensa.*) Per culpa de tots aquests canalles amb aspecte de virtuosos, l'Arquebisbe de Salzburg ens ha retirat el sou. Però d'un gran mal, sempre en surt un gran bé: viatjarem a Itàlia, fill. Aquesta colla de mediocres no són capaços de copsar el teu art. A Itàlia, els estrangers són sempre ben acollits quan tenen talent! Allà tots s'adonaran que ets el més gran dels homes que viuen ara i que han viscut mai abans en aquest món!

Sona la Simfonia n°9. (K.73.) o el Concert per a piano i orquestra n°22. (K. 482) (que no correspon a l'època).

Mozart i Leopold amb maletes, tràfec. Leopold li dóna llibres per llegir. I quaderns per compondre.

MOZART: Bolzano, Rovereto, Verona, Mantua...

LEOPOLD: No hi ha terra com Itàlia per apreciar la música i l'art! És el bressol de la música sacra i de l'Òpera! Aprendràs el bo i millor dels grans compositors!

MOZART: Estic cansat. Per què no sortim a fer una volta...?

LEOPOLD: El teu nivell de llengua italiana encara és insuficient! Continuem amb les lliçons! No pots compondre una òpera en italià si no domines completament la musicalitat d'aquesta preciosa llengua!

MOZART: Tinc fred, aquest hostal és una merda!

LEOPOLD: És l'únic que ens podem pagar!

MOZART: Vau dir que aquí a Itàlia guanyaríem bons calerons!

LEOPOLD: Ens haurem de conformar amb l'admiració i les ovacions com a pagament!

MOZART: Són molt benvingudes però l'admiració i les ovacions però no em treuen pas la gana, pare!

LEOPOLD: Calla i para de queixar-te! Estudia més! I compon! (*Agafa algun paper que ha guixat Mozart.*) Torna a repetir això! Aquesta partitura és il·legible!

MOZART: Enyoro la mare i la Nannerl, pare!

LEOPOLD: Escribeu-los una carta!

MOZART: I tinc gana!

LEOPOLD (*consultant dissimuladament les poques monedes de la seva butxaca*):
Doncs avui no soparem.

Mozart rebufa. Va a l'escriptori i escriu. Leopold està molt esverat. Té gran necessitat de quedar bé per allà on passen i el seu nerviosisme és creixent. Perquè queden realment bé per allà on passen però no obtenen gaires beneficis econòmics.

MOZART: "Estimada Nennerl, aquesta nit hem anat a l'Òpera de Verona per veure el *Ruggiero* de Guglielmi, un autèntic espant. Us enyoro molt a la mare i a tu, però el teu cul encara més".

LEOPOLD: Milano! Quina gran ciutat! És important fer-se estimar per la gent de Milà, fill meu! Sigues amable amb el comte!

MOZART: Buon giorno, signor comte Firmian! Què coi és això que em dóna el comte, pare?

LEOPOLD: Una edició completa de les obres de Pietro Metastasio, no hi ha escriptor i lletrista d'òpera més gran que ell a Itàlia, fill meu.

MOZART: M'hauré de llegir tot això?!

LEOPOLD: Tota la seva obra de dalt a baix. I ja pots començar a compondre àries amb els seus poemes! Estic segur que quedarà gratament sorprès quan les senti!

MOZART: No vull, és avorrit!

LEOPOLD: Escriu!! O et quedes sense menjar la resta del dia!

Mozart, contrariat, consulta el llibre de Metastasio i escriu partitures. Sentim alguna ària: Per pietà bel'idol mio (K.73b), o Fra cento affanni (K.73c).

LEOPOLD: Meravellós! Sublim! Genial!

MOZART: Tinc gana, tinc set, tinc son, tinc pipi, tinc caca...!!

LEOPOLD: 500 florins! El comte ens paga 500 florins perquè componguis una òpera pel carnaval d'hivern de Milà! Saps què significa això, fill meu? I abans visitarem Lodi, Parma, Bolonya, Florència... Hi tenim cita amb el Gran Duc Leopold d'Habsburg-Lorena, a veure si se'n recorda, de nosaltres...!!

MOZART: Es deu recordar més de la Nannerl, li mirava tant els pits... Enyoro molt la Nannerl, pare, per què no tornem a casa?

LEOPOLD (*tallant-lo*): Vull que siguis extremadament amable amb el mestre Nardini. Ell ens pot ajudar a obrir-nos un camí. Diuen que té un pupíl de la teva edat que és un prodigi.

MOZART: En Thomas Linley. Toca molt bé el violí, pare, més bé que jo...

LEOPOLD: És un virtuós! Però tu deixa'l fer. No hi competeixis. Deixa que ell toqui de manera presumptuosa. Tu no ho facis mai. I si t'avens a tocar el violí davant seu, abans de començar digues a la gent: demano disculpes a l'avançada, jo no sóc violinista. Així desconcertaràs els enemics, que no desitgen altra cosa que trobar els punts dèbils per perjudicar-te.

Sona el Quartet de corda n°1 en sol M, "Lodi" (K.80-73f). Mozart es dirigeix a un violinista. Riu amb ell.

MOZART: M'agrada estar amb en Thomas Linley, pare, així no em sento tan sol. Pot venir amb nosaltres? Podem jugar una estona...?

LEOPOLD: Has de compondre! Si en Thomas t'hi ajuda, endavant. Si ha de ser una distracció, et prohibeixo que el vegis. Comporteu-vos com dos homes i no com dues criatures mal educades! Fes les maletes, demà marxem!

Leopold agafa Mozart i el separa del violinista. Li fa agafar maletes i el fa mirar endavant. Mozart gira el cap per veure el violinista que deixen enrere.

MOZART (*al violinista*): Adéu, Thomas! M'ha agradat molt conèixe't. Però Thomas, per què plores?

LEOPOLD: No miris enrere! Mira sempre endavant!

Leopold l'obliga a mirar endavant.

MOZART: On em porteu ara, pare? Hi estava molt a gust a Florència!

LEOPOLD: A Roma! Hi coneixerem el cardenal Pallavicini, el príncep Sant Angelo de Nàpols, el gentil príncep Carles III d'Anglaterra i Escòcia, visitarem la Capella Sixtina! Després a Nàpols, on ens espera el marquès Tanucci. El Teatre de Sant Carlo vol que escriguis una òpera per a ells!

MOZART: Encara no he compost la de Milà! I ara on hem d'anar?! Pare, no puc més! Per què no descansem? No vull visitar més ruïnes...

LEOPOLD: No són ruïnes! Són els vestigis d'una civilització que estimava i protegia l'art. El bressol de la nostra cultura! Per arribar a copsar l'ànima del temps, cal que sàpigues i coneguis bé d'on venim!

MOZART: I ara tornem a Roma un altre cop?! Per què?!

LEOPOLD: Fill meu! El Papa acaba de nomenar-te Cavaller de l'Orde de l'Esperó d'Or! Vinga, som-hi!

Leopold fa un mal gest caminant, ensopega i crida. Mozartriu. Leopold s'enfada.

MOZART: Ha, ha, ha!

LEOPOLD: Ah! De què rius?! (*Camina coix. Mozart encara riu més.*)

MOZART: Sou molt graciós!

LEOPOLD: Vols parar?! No faig comèdia! M'he fet mal de veritat! (*Fa per fer més passes i cau rodó. Mozart es trenca de riure.*) Maleït sia!! Wolfgang, ajuda'm!

MOZART: Us heu fet mal de veritat?!

LEOPOLD: Que no ho veus?!

Mozart ajuda Leopold a aixecar-se. Aquest agafa el seu fill per les solapes.

LEOPOLD (*molt seriós*): No te n'has de riure mai, de la debilitat ni del dolor dels altres!

MOZART: Heu de reposar, pare. Això és un càstig de Déu perquè ens belluguem massa!

LEOPOLD: El que Déu castiga és la mandra i la indolència! Ens estarem a Bolonya. Mira! Acaba d'arribar el llibret de l'Òpera per al Teatre Regi de Milà! Com és possible?! Ens van prometre que seria del gran Metastasio!! Vittorio Cigna-Santi?! Qui és aquest mort de gana?! Mozart massa talent per posar música a un lletrista qualsevol...

MOZART: Pare, us exalteu! Ho faré i ho faré bé! Mireu! (*Guixa papers de manera compulsiva.*) Fins em fan mal els dits de tan ràpid que escric els recitatius!

LEOPOLD: Dirigiràs l'orquestra i demostraràs a tot Milà que Déu parla a través de la bellesa de la teva composició.

Mozart es posa una casaca molt vistosa, amb ratlles de setí blau i daurat. Dirigeix l'orquestra. Obertura de "Mitrídate, re di Ponto". (K.87)

LEOPOLD (*crida*): *Evviva il maestrino!* El teatre sencer semblava que s'ensorrés... L'ovació va ser tan aclaparadora, els elogis tan efusius... La gent cridava enfollida... *Evviva il maestrino!... No! Evviva il maestro!*

MOZART: Diuen que els meus arranjaments són estranys i poc harmònics...

LEOPOLD: Què han de saber, aquesta colla de mediocres?! Vinga, anem!

MOZART: Tornem a marxar de Milà?!

LEOPOLD: T'acaben de fer membre de la prestigiosa Accademia Filarmonica de Verona. Hem d'anar a Torí, on has de conèixer gent importantíssima. I també a Venècia! La més alta noblesa ens hi espera i està delerosa de conèixer-te i gaudir del teu talent.

MOZART: Però si sempre som nosaltres qui anem darrere seu, pare... No ens espera ningú!

LEOPOLD: Colla de desagraïts!

MOZART: Tornem a casa, pare! Enyoro la mare i la Nanner!

LEOPOLD: Està bé!

A Salzburg. Simfonia nº15 en Sol M (K.124)

MOZART: Mare! Nanner! Com us he trobat a faltar! Em deixes que t'ensumi el cul?

Mozart abraça dues dones de l'orquestra. Després, corre i riu i salta i fa el trapella entre els músics, mentre sona la música. Leopold el deixa fer i després el crida.

LEOPOLD: Prou! (*La música s'atura.*) Hem de tornar a Milà! L'emperadriu et fa un encàrrec d'una altra òpera per commemorar les noces del seu fill, l'arxiduc Ferran d'Àustria amb la princesa Beatriu!!

MOZART: Però pare...

LEOPOLD: T'hi has d'esmerçar! Vinga, comença a compondre! El poema és prou bo: *Ascanio in Alba*. Fes-ne una serenata.

MOZART: Però, pare... no val la pena... Tota la glòria se l'endurà l'òpera del mestre Hasse, nosaltres en aquestes celebracions només som un segon plat...

LEOPOLD: Segon plat? Un Mozart?! Mai! Compon aquesta serenata i demostrarem al món sencer que el mestre Hasse és un ancià venerable que repapieja i que no té altre remei que postrar-se davant l'evidència.

Sona algun compàs de l'obertura d'Ascanio in Alba (K.111). Mozart dirigeix.

LEOPOLD: Ah! Excels! Superb! Diví! Ho has vist? Ningú no ha fet cas de l'òpera del mestre Hasse! Tots els nobles ens feliciten. L'èxit és tan esclatant que gairebé em sap greu comprovar de quina manera ha aixafat el gran mestre Hasse. Ha estat tan incontestable que fins i tot el mateix Hasse ha fet un vaticini a la seva gent més propera: "el jove Mozart farà que tots i cada un de nosaltres, compositors que haurem compartit el seu segle, siguem oblidats en el futur". Oh. (*Baixa a platea i mira algun espectador.*) Com m'agradaria viure dos-cents cinquanta anys més i preguntar a la gent del futur: "sabeu qui és Johan Adolph Hasse?". Oi que no? (*Silenci. A un altre espectador.*) "¿I vós, persona de l'any... (*compta amb els dits*)... 2020, coneixeu la música sublim de Joannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart?" Sí! Oi que sí?!

Mozart finalment deixa de dirigir (la música continua sonant, tot i així) i es gira cap al seu pare.

MOZART: Vull tornar a Salzburg, pare... Rebem moltes felicitacions però ningú no ens acull de veritat com a casa... Semblem dos rodamóns inútils pidolant engrunes!

LEOPOLD: Fins que no trobem l'empara del Gran Duc i ens atorgui a tots dos un bon nomenament no pararem!

MOZART: *Lucio Silla* no ha anat tan bé, pare... Ja no ens han tornat a fer cap encàrrec, tornem a casa, aquí ja no ens hi volen... Les coses no ens van bé...

LEOPOLD: Que no ens hi volen?! Has estat acceptat, tu, un estranger, en la mateixa òpera italiana, on els mestres més grans han reconegut el teu talent i el teu geni! I, a més a més d'òperes, t'han encarregat simfonies, quartets...! Has deixat completament bocabadats els crítics i els experts..., on és l'error?! Per què les coses no ens van bé?! Què és el que no funciona, doncs?!

MOZART: No ho sé... Potser... vós?

Leopold aixeca la mà per pegar-lo. Mozart el mira temorós, però desafiant. (Com Don Giovanni davant el fantasma del Commendatore, tal vegada?) Finalment, Leopold pega violentament Mozart. El jove cau a terra i s'hi queda una estona, capcot.

Sentim "Exsultate, jubilate". (K.165)

Leopold, lentament, es compon la roba. Mozart, a terra, continua sense moure's.

LEOPOLD: Aixeca't. (*Mozart s'aixeca molt lentament mentre la música sona.*) Tornem a casa. Pots estar content. Te n'has sortit amb la teva. Però no hi ha bones notícies. L'arquebisbe Scherattenbach acaba de morir. El nou príncep arquebisbe, Colloredo, és ara sobirà tant de mi com de tu. Jo he acceptat el càrrec inferior de segon mestre de capella i tu hauràs de fer el que et mani. Segurament et nomenarà organista de la cort.

MOZART: Organista? Això és massa poc per a mi! Colloredo és un tirà, pare. Un home gris, una mala persona. Tracta els músics a cops de peu. Jo mai faré res sota les seves ordres. Només obeiré les vostres.

LEOPOLD: Ara ja ets gran i pots començar a viure sense la meva protecció.

MOZART: Anem a veure l'emperadriu a Viena, pare. Anem-hi plegats!

LEOPOLD: L'arquebisbe no em deixa!

MOZART: Anem a París!

LEOPOLD: No puc perdre el meu lloc de treball! He de mantenir la família! I tu tampoc hauries d'enfrontar-t'hi...

MOZART: Una persona de talent mediocre sempre serà un mediocre, però un home amb un gran talent pot arribar a perdre'l si es queda estancat sempre al mateix lloc. Jo em sento així, ara. Deixeu-me sortir de Salzburg!

LEOPOLD: M'estàs dient que sóc un home de talent mediocre?

MOZART: Oh, pare meu, jo no volia dir això.... Jo us dec la vida, us dec...

LEOPOLD: Vés-te'n a París!

MOZART: Gràcies, pare meu!

LEOPOLD: La teva mare t'hi acompanyarà.

MOZART: Oh, la fareu ben feliç! (*Mozartriu. Leopold es queda trist. Mozart el mira.*)
Però... vós... què fareu?

LEOPOLD: Escriure't cartes.

MOZART: I jo... i la meva música... què farem sense vós, pare?

LEOPOLD (*després d'un silenci*): Cuida la mare.

Sonata per a piano, nº 1 en Do M (K.279)

Comiat. Se separen. Leopold està capcot. De cop, aixeca el cap. Mozart ja no hi és. Leopold es desespera.

LEOPOLD: La benedicció! M'he oblidat de donar-vos la meva benedicció! Wolfgang!
Fill meu! No us he donat la meva benedicció! Torneu! Torneu! Wolfgang, fill meu, torna! (*Silenci.*) La meva vida només depèn de la teva. (*Plora.*)

Leopold camina a poc a poc, abatut, cap a un escriptori. Mozart apareix i s'asseu a l'altra escriptori, a escriure una carta. mentre ho fa. En Leopold les llegeix i s'emociona, s'indigna, reacciona a cada frase del seu fill.

Sonata per a piano, nº7 en Do M (K.309-284b)

MOZART: Wasserburg, 3 de setembre de 1777. Mon très chère père, gràcies a Déu hem arribat feliçment a Meningen i tot just arribats, un comerciant de la plaça m'atura i em diu: "vostè és el gran Mozart, oi?" (*Riu.*) Tot va molt bé. "Viviamo come i principi" i no ens falta res... només el meu pare. Ara la mare és a la comuna i tots dos us desitgem que rigueu i que estigueu content i que, com nosaltres, penseu que l'arquebisbe Colloredo és una mala persona però que Déu és misericordiós i compassiu. Beso les mans del meu pare estimat mil vegades i abraço la meva germana canalla tantes vegades com tabac he fumat avui. (*Riu. Leopold, malgrat tot, s'emociona. S'eixuga una llàgrima.*) Pare, ja som a Munic. El comte de Stern ens acull i m'assegura que aquesta ciutat m'estima i em podria acollir per sempre. A Augsburg he visitat la vostra neboda estimadíssima, immillorable preciositat, adorable i atractiva Bäsle, cosineta meva, que té un cos com el d'un petit violoncel... (*Riu.*)

LEOPOLD: No et desviïs del teu objectiu: París i el teu triomf. Les dones persegueixen els joves amb futur com tu... et tornes impulsiu i precipitat! Com has canviat! Quan una persona t'adula, de seguida li regales la teva confiança. Mal fet! Quan eres petit, ploraves quan algú t'elogiava. En això, ets ben bé com la teva mare, que no sap portar els comptes per massa bona persona... Recorda-ho: a les teves mans hi ha la nostra felicitat o la nostra desgràcia. Ahir vaig anar a confessar-me a l'església de la Santa Trinitat i amb els ulls plens de llàgrimes us vaig encomanar a la mare i a tu a la protecció de nostre Senyor Totpoderós perquè arribeu a París el més aviat possible.

MOZART: Mon très cher père, ara sóc a Manheim i he conegut una família estupenda: els Weber. La filla, Aloise, que adoro amb una passió desfermada, canta com els àngels. M'encantaria portar-la a Itàlia. Quant cobra una Prima Donna a Verona? És que els Weber tenen alguns deutes i m'agradaria ajudar-los. Estimadíssim pare, no em podeu deixar mil florins?

LEOPOLD: Sorprès i horroritzat, no he pogut dormir en tota la nit després de llegir la teva carta. Mil florins?! T'has tornat boig? Abans de donar-te tal fortuna per a una família infortunada, me'ls gastaria en la teva germana, que ja té vint-i-set anys i no sap com viurà quan jo em mori! Aquest viatge vostre està enfonsant completament la meva economia. Els meus deutes pugen a 700 florins i amb el meu sou no sé pas com us mantindré a tu i a la teva mare! Si continues així, acabaràs traient-me la vida! (*Plora.*)

MOZART: Tot just després de Déu, el meu pare! Us he de dir una cosa... Bona per a vós. O potser per a mi. O dolenta per a vós. O prou bona per a mi. És com una endevinalla. Serà una cosa o una altra. O la del mig. A mi no m'importa si em menjo la caca, el papa la caga... Vull dir que no importa si el papa caga la caca que paga i jo me la menjo... Ai, deixem-ho, que no me'n surto!

LEOPOLD: Una endevinalla?! A la merda! Ni tu mateix saps el que escrius! Ni tu ni ta mare no dieu res de les coses importants: la música, els concerts, l'estat dels comptes, el que gasteu i el que us queda! Jo em destrosso el cervell de tant que hi penso i m'escarrasso amb vosaltres, i vosaltres només em parleu de ximpleries superficials...

Simfonia 31 en Re M, "Paris" (K.297-300a)

MOZART: Després de nou dies de viatge penosos, ara som a París. Que difícil que ha estat marxar de Mannheim, deixar enrere tot de gent distingida que m'estimava. M'ha costat molt sobretot deixar els Weber i l'adorada Aloise... Però és clar, he d'anar sempre allà on em paguin. Les despeses del viatge han pujat a quatre llúïsos d'or. Com més ens acostàvem a París, més car era tot. Espero que estigueu de més bon humor, us beso mil vegades a les mans. El vostre fill ben obedient Wolfgang Amadeus Mozart.

LEOPOLD: Què?! Vols que mostri bon humor a les meves cartes? Quan així que passen els dies no fas més que augmentar els meus deutes?! De 700 han passat a 1000 florins i pensava que podria refer-me amb el que tu m'enviessis! I de moment, ja ho veus! Si perdo el crèdit, perdo l'honor i saps molt bé que per a mi l'honor és més valuós que la pròpia vida!

MOZART: Mon très cher père, faig totes les visites que puc per conèixer gent i reprendre la fama que havia adquirit a la Cort francesa quan era petit, però ja no els interesso, ja no sóc per a ells cap nen prodigi. París és una porqueria repugnant i vomitiva. Un carruatge costa cinc lliures, tot són compliments i formalismes. A més, els francesos són i continuen essent uns autèntics rucs. No saben fer res. Només els estrangers fem coses. Quan toco, diuen: "oh, c'est prodigieux, c'est inconcevable, c'est étonnant!" i tot seguit et diuen: "adieu!". Jo em dedico a les meves coses i ells a les seves. La mena de vida que es porta aquí és completament contrària al meu geni. A mi m'agrada la *musique*, ja ho

sabeu, m'hi submergeixo tot el dia, m'apassiona estudiar-la, pensar-hi, lliurar-m'hi en cos i ànima... Doncs la mena de vida que es viu aquí a París m'impedeix de fer-ho. Aguanto tan sols per vós, pel meu honor i pel de la nostra nació, i amb l'esperança de cobrar calerons per poder tornar a viure junts, feliços i contents.

LEOPOLD: Sóc Llätzer, cada dia m'hi assemblo més, un mort en vida. Des que la mare i tu vàreu marxar no he pogut comprar ni un parell de sabates. Porto la bata tan estripada i la samarreta tan esfilagarsada que si no em cau és perquè està adherida al cos. Quan truquen a la porta, no goso obrir-la per no espantar la gent.

Dotze variacions en Do M per a piano, "Ah, vous dirai-je maman" (K.265-300e)

Mozart canvia tot el posat alegre i adopta un to de profunda tristesa.

MOZART: Mon très cher père, us he de donar una notícia molt trista: la meva mare estimada està greument malalta. Em passo els dies i les nits vetllant-la, terroritzat. No tinc gaires esperances. M'he lliurat completament a la voluntat de Déu i espero que vós i la meva germana feu el mateix. Això em consola, perquè, passi el que passi, cap metge, cap ésser humà no pot treure o donar la vida a una persona. Això només ho pot fer Déu. No dic que la mare hagi de morir, podria posar-se bona, però només si Déu ho vol així. Però ara parlem d'altres coses menys tristes: la simfonia que vaig compondre pel Concert Spirituel va ser un gran èxit i va ser llargament ovacionada...

LEOPOLD (sever): Ha mort perquè així ho ha volgut la Divina Providència... però perquè era a París. Si hagués estat a Salzburg, la teva mare no hauria mort.

Sonata per a piano nº 11 en La M "Alla turca" (K.331-300i). Leopold s'ensorra i plora desconsoladament.

MOZART: La vida continua.

LEOPOLD: La tristesa que causa la mort quan colpeja un matrimoni feliç és tan infinita com misteriosa. Cal haver-ho viscut per experimentar-ho. Torna a Salzburg, fill. Estic endeutat fins al coll i el príncep continua oferint-te el càrrec d'organista. Has

deixat morir la mare lluny dels seus, no vulguis afegir ara a la teva mala consciència la meva mort, que cada vegada és més imminent.

MOZART: Estimadíssim pare, si no fos pel plaer d'abraçar-vos, no tornaria a Salzburg. No me'n refio, de l'arquebisbe, no compleix mai el que diu i si em toca la moral, sóc capaç de deixar-lo amb un pam de nas. Oi que això també us faria feliç?

LEOPOLD (*cridant*): Sóc el teu pare i t'ordeno que tornis a Salzburg com a molt tard en el termini de quinze dies!!!

MOZART: Ara sóc a Nancy, pare, perdoneu la tardança a sortir de París, és que se m'han complicat una mica les coses. Ara, a Estrasburg... Hi he passat el dia del meu sant aquí amb uns amics que... M'ha anat tan bé divertir-me una mica...

LEOPOLD: Quins amics? Què no m'expliques?! Torna!

MOZART: Em sap greu, pare, és que hi ha hagut unes inundacions a Alsàcia molt greus i no hem pogut sortir...

LEOPOLD: Excuses!

MOZART: Acabo d'arribar a Manheim i he donat una sorpresa molt agradable a la família Weber i a la seva filla Aloise que tant estimo...

LEOPOLD: Em mataràs! Ho sabia, ho sabia...!

MOZART: M'hi he de quedar uns dies, m'ha sortit una feina on podria cobrar quaranta llüisos d'or...

LEOPOLD: Perdo la raó!

MOZART: Ara sóc a Munic, un cop més... No paren de demanar-me concerts... Benèfics, és clar! ¿No em podríeu pas enviar un avançament del que cobraré...? Us prometo que gastaré poc, només per menjar...

LEOPOLD: La teva idea de tornar a passar per Manheim és estúpida. Ho fas només per veure aquesta tòtila de l'Aloise Weber que ni t'estima ni t'estimarà mai!... S'aprofitarà de tu i et deixarà amb un pam de nas! I d'aquests quaranta llüisos que *podries* guanyar i que *encara no has guanyat*, no en vull saber res fins que no els guanyis *de veritat!* Et fas la il·lusió que tot sol te'n sortiràs per perdre'm de vista i no ho aconseguiràs! Jo moriré per culpa teva en la deshonra, carregat de deutes i deixant la teva germana en la indignència només perquè tu t'has volgut llençar de cap contra la paret! Posa't en camí immediatament cap a Salzburg o et vindré a buscar jo mateix en persona encara que sigui arrossegant-me com un captaire!!

MOZART: No reconec el meu pare en cap ni una de les lletres d'aquesta carta. Potser l'ha escrit un pare, sí, però no el pare amorós i bona persona preocupat per l'honor deu seu fill, no *el meu* pare. Em trobo malament. La idea de tornar a Salzburg em fa venir cagarrines. No suportó aquesta ciutat ni els que hi viuen. Us vull abraçar, sí... i com que només ho puc fer a Salzburg..., està bé, vindré amb alegria.

Mozart i Leopold es troben al centre. Mozart abraça el seu pare, que duu un paper a les mans i es deixa fer, abatut. Després, Leopold mostra el paper a Mozart.

LEOPOLD: Signa aquest decret.

MOZART: Què és? (*Llegeix per sobre.*) "A les seves altes i principesques gràcies... Príncep altíssim i digníssim del Sacre Imperi Romà... m'encomano amb la més profunda submissió..." (*Deixa de llegir. A Leopold.*) Què és això? Per eixugar-me la merda tova i enganxifosa del forat del cul?

LEOPOLD: Signa-ho!

Leopold agafa Mozart del coll per obligar-lo a signar el paper. Aquest se'n desfà bruscament.

MOZART: Traieu-me les mans del damunt, pare! Ho puc fer tot sol, ja no sóc un nen!

Mozart signa el decret sense deixar de mirar Leopold als ulls.

Sona l'obertura d'Idomeneo, Rè de Creta (K.366).

Leopold i Mozart se separen.

MOZART: Quin èxit a Viena, pare! Ho hauríeu hagut de veure! Quina felicitat! I no només per això! Com a excel·lentíssim i estimadíssim pare meu que sou ho heu de saber: l'arquebisbe finalment m'ha fet fora de la cort! Amb un cop de peu! Sempre em mossegava la llengua quan ell m'insultava i jo ho feia per respecte a

vós, pare. Em deia mocós, depravat, irresponsable, irreverent, perdulari i no sé quantes coses és. Però ha estat el meu èxit a Viena el que realment l'ha fet enfurismar-se. Se m'acosta i em diu: "Quan torneu a Salzburg, poca-vergonya?" I jo li dic: "volia tornar aquesta nit però totes les places estaven ocupades". Aleshores ell em comença a insultar davant tothom: "viciós, canalla, cretí, pollós, aprofitat!" M'ha mentit a la cara dient que jo cobrava gràcies a ell 500 florins quan tothom sap que en cobro 400! "Que potser les seves Altres Gràcies no estan satisfetes amb mi?". I ell em diu: "allà hi ha la porta, cretí! No vull tenir res a veure amb aquest mocós miserable!" I jo li dic: "doncs jo tampoc amb vostè! Demà tindrà per escrit la meva renúncia!" I se n'ha anat cridant com un dimoni! Ja me n'he alliberat! Oh, sóc tan feliç! No vull saber res més de Salzburg i d'aquest arquebisbe merdós que odio amb tot el meu furor! Que rebenti! Me'n sortiré perfectament a Viena sense la seva protecció després d'aquest gran èxit amb el meu *Idomeneu*! Estigueu content! Ara ve la meva vertadera felicitat i desitjo que també sigui la vostra!

LEOPOLD: No!! Què has fet?! Rectifica! Demana perdó al Príncep immediatament! Guarda l'orgull, recupera el teu honor i sigues obedient! Fes-ho per mi! Els anys, les preocupacions i els deutes pesen damunt meu com una llosa! Per l'amor de Déu Totpoderós, fes-te enrere!

MOZART: No tornaré a Salzburg si no és per retornar-li a l'arquebisbe el cop de peu al cul que em va donar i del qual encara me'n sento. No em feu parlar més d'aquestes coses, que em desconcentreu! Ara he d'aplegar totes les meves forces a estar en pau: necessito el cap alegre i l'ànim assossegat per compondre!

Sonata per a violí i piano n° 25 en Fa M (K.377)

LEOPOLD: Aquesta ruptura no et durà res de bo! El geni més gran que Déu ha donat a la terra es veurà confrontat a tota mena de perills: enveges, incompressions, estafes, interessos, menyspreu, odi... En Salieri no és únic al món, fill. La major part dels que t'envolten són com ell: gent dolenta, com aquesta família que tant t'estimes: els Weber... Sé que els has fet venir a Viena amb tu... Segur que estan tramant una maquinació diabòlica per aprofitar-se de tu i dels teus diners...

MOZART: No us preocupeu pels Weber, pare. Sí, és cert que vaig ser un babau enamorant-me de l'Aloise, però qui no és un autèntic babau quan s'enamora?

Tant la mare com el pare com la seva germana m'estimen i m'honoren... Pel que fa a Salieri, ja veig que l'emperador el prefereix a ell per damunt dels altres, però què hi farem. Beso les vostres mans mil vegades com a fill obedientíssim.

El rapte en el Serrall. (K.384) o Simfonia n°35 en Re M, "Haffner" (K.385)

LEOPOLD: Vigila amb les dones, fill. Fes servir tot el seny possible, perquè la naturalesa és el nostre pitjor enemic i qui no fa servir la intel·ligència no podrà trobar mai la sortida del laberint en què ens fica amb les seves temptacions. L'amor no és més que un vici. Si acabes atrapat per una dona, moriràs damunt un llit de palla en unes golfes envoltat de nens famèlics...

MOZART: Sí, pare, la naturalesa parla dintre meu amb una força irreprimible, i tal vegada amb més força que en altres joves més grans i fornits. Però no patiu, tinc massa amor dins meu per enganyar una noieta innocent i massa fàstic i por de les malalties venèries per anar amb putes... A banda d'això, les despeses innecessàries que afronto vivint tot sol, bé les podria estalviar si trobés una dona com cal. No puc imaginar en aquests moments res més necessari per a mi que una dona. Un home solter només viu la vida a mitges.

LEOPOLD: Ai, ai, ai, qui és l'afortunada que et farà desafortunat?

MOZART: No us espanteu! És una Weber, sí, però no la que us penseu! No és la filla gran, ni la petita, sinó Constança, la mitjana! No és lletja, però tampoc guapa. Tota la seva bellesa es redueix als seus petits ulls negres i a un cos eixerit. No és enginyosa però té prou seny per complir com a mare i com a muller. No gasta gaire. Us ho prometo, pare meu. Està acostumada a anar mal vestida perquè la seva mare només ha tingut atencions per a les altres dues filles, mai per a ella. Això sí, va neta i s'ho fa tot ella mateixa. Fins i tot es pentina tota sola. Porta l'economia de la casa i és tot cor. Jo l'estimo i ella m'estima. Oh, pare meu, puc esperar per a mi una esposa millor?

LEOPOLD: Has caigut al parany! T'han ben enredat!

MOZART: Estimat i excel·lent pare: no desitjo altra cosa que rebre el vostre consentiment per casar-m'hi i que la pugueu conèixer i estimar.

Ecós de Don Giovanni abans de morir?

LEOPOLD: No.

MOZART: Pare, el vostre consentiment!

LEOPOLD: No!

MOZART: Pare!

LEOPOLD: Nooooo!

Leopold fa un cop a la taula, enfurismat. Després agafa lentament paper i ploma i escriu, abatut.

MOZART: Ens vam casar ahir sense el vostre consentiment, però confiant en la vostra futura aprovació. En el moment que ens vam unir en matrimoni, vam plorar i tothom plorava, inclòs el capellà. Només hi faltàveu vós i el vostre consentiment. Acaba d'arribar ara mateix per escrit i en dono gràcies a Déu i a vós. (*Es posa a plorar com un nen petit.*) Com a mostra del meu agraïment i del meu amor per vós, pare, he compost aquesta missa en el vostre honor...

Gran missa en do menor. (K.427-417a)

MOZART: M'agradaria estrenar-la a Salzburg, amb la Constança... Així la coneixeríeu. I ella coneixeria la Nennerl, i veuríeu que bona dona que és i que adorable...

LEOPOLD: Fill meu, de tan bo que ets sembles idiota, aquest és sens dubte el teu principal defecte. Déu t'ha donat tota la música d'aquest món però al mateix temps t'ha donat la incapacitat manifesta per dur una vida social respectuosa i brillant. Mentre vas ser el meu fill, et vaig proporcionar tot el que et calia, a costa de la meva pròpia ruïna. Ara que ja ets Mozart per la resta del món i per tota l'eternitat, compondràs i dirigiràs música però mai arribaràs a compondre't i a dirigir-te a tu mateix.

Leopold surt del seu escriptori i camina cap al centre de l'escenari, trist, abatut.

MOZART: Si és nen, es dirà Leopold en honor vostre, pare. I si és nena... Leopoldina!
Aquest serà el nom del meu fill, us ho juro per Déu!

LEOPOLD: Estic cansat.

MOZART: Ja és aquí, pare!!! Un nen grassonet i bufó! El baró de Westlar s'ha ofert a ser-ne el padrí, no hem pogut dir-li que no! Ja sabeu que el padrí tria el nom del seu afillat i...

LEOPOLD: No es dirà Leopold.

MOZART: Es dirà Raimund, però nosaltres li direm Leopold, o Raimund-Leopold, què us sembla?

LEOPOLD (*abatut*): Molt bé.

MOZART: Déu no ha volgut que en Raimund-Leopold visqués, se l'ha endut amb ell al cel, pare.

Silenci.

Duo per a violí i viola en si b M. (K.424)

MOZART: Pare! Per fi he conegut el gran Joseph Haydn! És a Viena, en una estada d'uns mesos. L'he anomenat tot d'una el meu protector, amic i guia! Tinc ja sis quartets compostos en el seu honor... A vegades toquem plegats, pare! Quedem a casa nostra i improvisem... Jo toco la viola i ell el violí... Vull tocar per a ell els quartets de corda que he compost en el seu honor. Per què no veniu a fer-nos una visita, pare? La Constança torna a estar embarassada... Vingueu i us presentaré en Joseph Haydn!

Quartet de corda nº 19 en Do M "Dissonància" (K.465)

Mentre sona, en Leopold mira algú de l'escenari amb admiració.

LEOPOLD: El gran compositor Joseph Haydn no s'ha volgut asseure per sentir la teva música, s'ha quedat tot dret, sense immutar-se i quan ha acabat, ha vingut cap a mi, m'ha agafat del braç, m'ha apartat de la resta de la gent i m'ha dit, amb una veu profunda i poderosa: "davant Déu, i com a home honest que sóc, us dic que

el vostre fill és el compositor més gran que he conegut mai, personalment i també de nom. Té un gust exquisit i, sobretot, un coneixement profund de l'art de la composició."

Leopold abraça Mozart, amb orgull i respecte. Es miren. Pare i fill desfan l'abraçada i es queden mirant-se a una certa distància.

Mozart surt.

Canvi de música. Funeral francmaçó. Música Fúnebre en Do M (K.477-479a).

Mozart torna a entrar amb unes vestimentes als braços que no acabem de veure bé.

MOZART: Us he de donat una notícia important: he entrat en l'ordre de la Francmaçoneria. (*Gest de desplaença de Leopold.*) Tot seguit després de Déu, el meu pare! I així serà sempre! La Francmaçoneria no és pas contrària a la nostra religió, pare! Els principis que la regeixen són la concòrdia, la fraternitat, l'harmonia universal... Vós també hauríeu de demanar l'admissió a la seva lògia, pare! Això ens permetrà estar més ben relacionats amb persones influents que ens ajudaran...

Mozart posa la indumentària de la Francmaçoneria al seu pare i li dona els atributs. Leopold no reacciona. Es mira la indumentària, estranyat. Mozart l'abraça. Veient que Leopold no reacciona, Mozart desfà l'abraçada. Leopold no mira als ulls el seu fill. Sembla més entristit que no pas indignat.

LEOPOLD: Quants favors...? Quants *diners* deus a tota aquesta gent que t'han convençut perquè en formessis part?

Mozart no contesta. Acota el cap i torna a l'escriptori.

Canvi musical. Les noces de Fígaro (K.492). Mozart agafa un posat més animat. Mentre escriu, no para de beure alcohol.

MOZART: Mon très cher père, per fi vam poder estrenar *Les noces de Figaro* després de tots els entrebancs que en Salieri i els seus van ordir. Van fer mans i mànigues davant l'Emperador perquè ens en prohibissin l'estrena. Estava dolgut perquè en Da Ponte m'ha escrit el llibret a mi abans que a ell. Em fa pena, pobre Salieri: fa una música forçada, sense cap mena d'identitat pròpia, plena de tòpics, antiquada i buida d'harmonia i sempre amb uns temes estúpids i infantils que van contra tota humana raó. No entenc com l'Emperador no s'adona de la seva minsa elevació d'esperit. Les meves *Noces* van agradar moltíssim i ja me la demanen a Praga i a altres llocs d'Europa. Últimament, per això, ja no em contracten tant com a concertista i això fa disminuir els meus ingressos. Deu tenir-hi alguna cosa a veure en Salieri?

A partir d'aquí, es poden encadenar algunes músiques per mostrar la degradació i la desesperació de en Mozart, que no pare d'endeutar-se, de beure alcohol, de jugar... Però també de compondre compulsivament.

Mozart camina entre els músics completament borratxo, ensopegant, etcètera.

Al mateix temps, veiem la imatge d'en Leopold mirant fixament endavant, als espectadors, com contemplant, impotent, la degradació del seu fill, escena que està succeint darrere seu.

Simfonia nº 38 en Re M "Praga" (K.504)

Mozart torna al seu escriptori i s'ensorra.

Leopold, amb forces limitades, escriu una carta a la seva filla.

LEOPOLD: Estimada filla Nannerl, el teu germà vol que agafi al meu càrrec els seus dos fills per fer viatges a Alemanya i a Anglaterra... A qui se li deu haver acudit aquesta fantàstica idea? A ell o a la seva estimada Constança? I ja que en parlem, de la Constança, m'arriben notícies de les seves infidelitats amb un criat, al balneari de Baden, on pren les aigües com si fos una princesa! Mentrestant, el meu fill es desgasta la salut component frenèticament i carregant-se de deutes... I ara pretenen viatjar tranquil·lament per Europa. Jo em quedo pagant la manutenció i l'ensenyament dels seus fills mentre ells dilapiden els diners rodejats de mil criats! Prou! prou! això no pot continuar així!

Leopold té un desmai lleuger, producte del cansament.

MOZART: Mon très cher père! L'èxit a Praga ha estat esclatant. Amb en Da Ponte estem preparant una nova òpera sobre el personatge de Don Juan... Es dirà Don Giovanni i espero que sigui el gran èxit que confirmarà la glòria del fill de Leopold Mozart, el millor pare del món! "Tot just després de Déu, el meu pare!"

Don Giovanni (K.527)

Mozart desapareix.

Leopold s'aixeca, defalleix. La música l'eleva i al mateix temps sembla acabar amb la seva vida.

Leopold agafa una carta. L'última que acaba de rebre del seu fill.

Silenci.

Requiem en re menor (K.626)

Leopold s'aixeca, tremolant, i llegeix l'última carta que Mozart li va escriure.

LEOPOLD: Acabo de saber que esteu malalt, pare.... (...) espero notícies vostres que em consolïn.... (...) Com que la mort... és l'autèntic objectiu final de les nostres vides..., fa temps que m'hi he avingut, amb aquesta autèntica i bona amiga dels éssers humans, i per això la seva imatge no tan sols ha deixat de ser terrorífica per a mi, sinó que ha esdevingut fins i tot apaivagant i consoladora. Agraïxo a Déu que m'hagi concedit l'ocasió d'aprendre a valorar-la -ja m'enteneu- (*Leopold es toca el davantal francmaçó i assenteix.*) com a peça fonamental de la nostra felicitat. (*Es treu la roba de francmaçó.*) No me'n vaig mai a dormir a la nit sense pensar que, potser, tot i ser encara jove, al matí següent puc haver deixat d'existir. (...) ....desitjo a tothom de tot cor... Desitjo, mentre escric aquestes ratlles, que us poseu bo. I si, contra tot pronòstic, no és així..., us prego que no m'ho amagueu, que em digueu o feu que em diguin la veritat, per poder abraçar-vos el més aviat possible.... Us ho demano per tot allò que ens és sagrat... Tot just després de Déu...

Leopold deixa de llegir. Mira endavant, cap a la platea. Mozart ha aparegut pel passadís de platea, caminant cap a l'escenari.

Veiem la imatge contrària a la que hem vist al principi de l'espectacle.

Leopold defalleix. Es deixa caure de genolls o sobre un seient.

LEOPOLD: Tot just *abans* de Déu...

MOZART: El miracle de Déu vàreu ser vós, pare.

LEOPOLD: ...el meu fill.

Leopold acota el cap i mor.

Silenci.

Mozart ha arribat a l'escenari. Mira el seu pare mort. En el més absolut silenci.

MOZART: El miracle de Déu ha mort a Salzburg. Papa... Pa... pa...

Leopold comença a pujar cap a l'escenari.

Sona una versió lenta i malenconiosa del duet Papagueno/Papaguena de La flauta màgica (K.620).

MOZART: Pa... Pa, pa. Pa... pa, pa. Pa, pa, pa, pa... Pa, pa, pa, pa... Pa, pa, pa, pa, pa... Pa, pa, pa, pa pa...

Mozart arriba on hi ha el cadàver de Leopold i l'abraça, fet un mar de llàgrimes.

Quart moviment de la Simfonia n°41 en Do M "Júpiter (K.551).

Mentre sona, Mozart es queda mirant endavant, abraçat al seu pare, subjectant-li el cap. El pare, mort, amb els ulls tancats, té un estrany somriure als llavis, com si sentís i degustés a la perfecció les belles notes del final de la simfonia. Mozart mor.

Fi.

Llista de peces musicals.

1. *Requiem en re menor* (V.626)
2. *Simfonia de les joguines* (Leopold), cassació en Sol M per a Orquestra i joguines
3. *Andante en Do M per a teclat* (K. 1a) / *Allegro en Do M per a teclat* (K. 1b)
4. *Allegro en do per a teclat* (K.9a)
5. *Simfonia nº 1* (K. 16)
6. *La Finta Semplice, obertura* (K.51) / *Simfonia nº 7* (K.45)
7. *Simfonia nº 9* (K. 73) / *Concert per a piano i orquestra, nº 22* (K.482)
8. *Per pietà bell'idol mio* (K.73b) / *Fra cento affanni* (K.73c)
9. *Quartet de corda nº1 en sol M, "Lodi"* (K.80-73f)
10. *Mitridate, re di Ponto, obertura.* (K.87)
11. *Simfonia nº15 en Sol M* (K.124)
12. *Ascanio in Alba* (K.111)
13. *"Exsultate, jubilate".* (K.165)
14. *Sonata per a piano, nº 1 en Do M* (K.279)
15. *Sonata per a piano, nº7 en Do M* (K.309-284b)
16. *Simfonia 31 en Re M, "Paris"* (K.297-300a)
17. *Dotze variacions en Do M per a piano, "Ah, vous dirai-je maman"* (K.265-300e)
18. *Sonata per a piano nº 11 en La M "Alla turka"* (K.331-300i)
19. *Idomeneo, Rè de Creta, obertura* (K.366)
20. *Sonata per a violí i piano nº 25 en Fa M* (K.377)
21. *El rapte en el Serrall.* (K.384) / *Simfonia nº35 en Re M, "Haffner"* (K.385)
22. *Gran missa en do menor.* (K.427-417a)
23. *Duo per a violí i viola en si b M.* (K.424)
24. *Quartet de corda nº 19 en Do M "Dissonància"* (K.465)
25. *Música Fúnebre en Do M* (K.477-479a)
26. *Les noces de Fígaro* (K.492)
27. *Simfonia nº 38 en Re M "Praga"* (K.504)
28. *Don Giovanni* (K.527)
29. *Requiem en re menor* (K.626)
30. *La flauta màgica* (K.620), *Papagueno/Papaguena* (versió)
31. *Simfonia nº41 en Do M "Júpiter* (K.551)